

QUAER. 4° *An habendus sit veluti irregularis, qui dubitat an homicidium patraverit, necne?*

Resp. 1° *Neg.* quando non constat, homicidium esse patratum, seu si dubitetur de ipso homicidio, an fuerit secutum, necne. Ratio est, quia poena non est infligenda, nisi de ipso delicto constet. — *Ita communiter.* — S. Lig. n. 347.

Resp. 2° *Affirm.* autem si constet de homicidio patrato et tantum dubium sit, utrum tua actione causa illius fueris. Ratio est, quia licet generatim irregularitas in dubio incurri non debeat, attamen in praesenti casu incurrenda est ex Iuris canonici dispositione, in odium speciale, quod homicidium meretur. Patet ex cap. *Significasti*, et cap. *Ad audientiam*, etc. — S. Lig. n. 347 (*).

852. — *QUAER.* 5° *An sit irregularis, qui dubitat utrum in alterius mutilationem influerit, posito mutilationis facto?*

Resp. Neg. Ratio est, quia pro solo dubio homicidii lex irregularitatem imposuit. — S. Lig. n. 347.

QUAER. 6° *An habendus sit tanquam irregularis, qui abortum procuravit, dubitans an foetus animatus esset, necne?*

Resp. Neg. Ratio est, quia tunc non constat proprie de homicidio (3). — S. Lig. *ibid.* — Vide dicta in *Tract. de quinto Praecepto Decalogi*, n. 402. et 403.

(*) Cf. l. c.

(3) Alias animadversum est (vol. I. n. 402. in not.), hypothesim foetus inanimati vix aut ne vix quidem nunc admitti. Proinde ista quaestio, utpote hypothesi nunc iam antiquatae innixa, inutilis evadit.

APPENDIX PRIMA DE INDULGENTIIS ET IUBILAEIO

CAPUT I.

DE INDULGENTIIS

853. — *Indulgentia*, ut vox ipsa indicat, idem est ac gratia, condonatio, misericordia, remissio. Indulgentia enim est condonatio poenae peccatis debitae per applicationem satisfactionum Christi et Sanctorum: nam Christus Salvator noster Deo Patri pro plena peccatorum nostrorum remissione suas satisfactiones obtulit. Hae autem satisfactiones pretii infiniti, quibus accedunt etiam satisfactiones Beatae Virginis necnon satisfactiones superabundantes Sanctorum, dicuntur Ecclesiae *thesaurus*, de quo per *Indulgentias* participamus.

DEFINITIO. Indulgentia est remissio poenae temporalis Deo debitae pro peccatis quoad culpam remissis, concessa a legitimo ministro extra Sacramentum Poenitentiae per applicationem thesauri Ecclesiae.

DIVISIO. Multipliciter Indulgentia distinguitur.

1° *Plenaria*, vel *partialis*, prout integra poena temporalis remittitur, vel eiusdem pars tantum.

2° *Personalis*, vel *localis*, aut *realis*, prout conceditur immediate personis, v. gr. Confraternitati, vel est affixa alicui loco, v. gr. Templo, Oratorio, etc., aut adnectitur alicui rei, v. gr. Imagini, Cruci, Rosario, etc.

3° *Temporalis* aut *perpetua*, prout ad tempus determinatum, aut sine ullo termino praefixo conceditur.

854. **Principia.** — I. Ecclesia habet veram potestatem Indulgentias concedendi... *Est de Fide contra Protestantes.* Etenim Christus, ut ex SS. Scripturis patet, dedit Ecclesiae plenam potestatem ligandi vel solvendi, tum in foro interno, tum in foro externo spirituali. Ita cum ipse Christus dixit Petro, *Matth. 16. 10.: Quodcumque ligaveris super terram, erit ligatum et in coelis; et quodcumque solveris super terram, erit solutum et in coelis.* Ergo dedit Petro, id est Ecclesiam suae, potestatem solvendi, quidquid ex ligatum; ergo etiam potestatem liberandi a poena peccatis debita. Accedit definitio *Conc. Trid.* sess. 25. Decreto

de indulgentiis, ubi anathemate damnantur, qui aut inutiles esse asserunt, vel eas concedendi in Ecclesia potestatem esse negant. Patet insuper ex universali traditione, et perpetua praxi Ecclesiae.

855. — II. Soli Ecclesiae Praelati habent potestatem Indulgentias concedendi. Etenim haec facultas competere iis solum potest, qui habent potestatem in corpus mysticum Christi, et qui thesaurum Ecclesiae dispensare possunt.

Hinc 1° solus Papa Indulgentias concedere potest respectu omnium fidelium, ille enim solus habet iurisdictionem in fideles universos. — Suarez, Lacroix n. 1317.

2° Episcopi possunt quidem de iure *communi* concedere Indulgentias suis dioecesanis. Sed ex Decreto *Conc. Lateran. IV.* Can. 62. ita restricta est eorum potestas, ut non possint *ordinarie* concedere nisi Indulgentias 40. dierum, et die consecrationis Ecclesiae, unius anni.

3° Delegatus easdem Indulgentias concedere potest, ac ille a quo fuit delegatus (1). Ratio est, quia actus iurisdictionis per delegatos exerceri possunt, ut apud omnes in confesso est.

4° Cardinales possunt concedere Indulgentias 100. dierum in Ecclesiis suorum titulorum; Nuntii vero 100., vel 200., aut 300. dierum, sed minus quam unius anni, subditis suis. — Lacroix n. 1322.

5° Praelati Episcopo inferiores non possunt ulla Indulgentias concedere, neque Vicarii generales, nisi ex delegatione expressa Episcopi; neque Vicarii capitulares, sede vacante; multo minus Parochi. — Lacroix n. 1323.

856. — III. Quatuor requiruntur in subiecto ad Indulgentias lucrandas:

1° Ut sit baptizatus, quia thesaurus Ecclesiae infidelibus dispensari nequit; et non sit excommunicatus, quia secus communione bonorum spiritualium privatur.

2° Ut sit subditus concedentis (2), ut constat ex dictis.

3° Ut opera iniuncta tempore praescripto impleat, quia sub hac conditione conceduntur Indulgentiae.

4° Ut sit in statu gratiae, saltem quando ultimum opus praescriptum ponit; qua non remittitur poena, nisi dimissa culpa. — S. Lig. n. 433., etc.

857. **Quaesita.** — **QUAER.** 1° *An sit valida concessio Indulgentiae facta sine causa?*

Resp. Neg. Ratio est, quia Praelati Ecclesiae non sunt nisi delegati

(1) Intellige, iuxta mensuram, quam Delegans Delegato praestituit.

(2) Ab indulgentiis tamen, quae quopiam in loco generatim concessae fuerint visi-

tantibus Ecclesiam, altare, imaginem, etc., peregrini non excluduntur. Marchant apud Diana (tom. 4. Tr. 5. res. 30. n. 4.).

Christi ad thesaurum Ecclesiae dispensandum. Christus autem nequit ratas habere profusiones thesauri sui a dispensatoribus prodigis factas. Caeterum non est fidelium, nec simplicium Sacerdotum iudicare de sufficientia causae, ob quam Indulgentia conceditur; debent enim simpliciter existimare iustam esse. — S. Lig. l. 6. n. 532., etc.

QUAER. 2° *An peccatum veniale sit obex ad lucrandam Indulgentiam?*

Resp. Neg. nisi agatur de Indulgentia omnino plenaria, seu *plenissime* plenaria: Ratio est, quia quamvis remitti non possit poena huic peccato debita, potest tamen remitti poena debita pro aliis peccatis iam deletis: sicut enim non repugnat culpam alicuius peccati venialis remitti, quin aliorum culpa remittatur; sic nec repugnat deleri poenam venialium aut mortalium remissorum, quamvis solvenda remaneat poena pro uno aut pluribus venialibus. — Ita S. Lig. l. 6. n. 534., etc.

858. — **QUAER.** 3° *An Indulgentia, quae conceditur ut plenaria, possit PARTIALITER saltem obtineri, si adsit obex impediens quominus integre obtineatur, v. gr. affectus ad aliquod veniale?*

Resp. Affirm. Ratio est, 1° quia ex dictis in quaesito praecedenti non obstat peccatum veniale aliquod non remissum, quominus poena pro aliis debita remittatur; 2° quia Summus Pontifex, concedendo Indulgentiam plenariam, non praesumitur illam velle restringere tantum ad eos, quibus remittuntur omnia venialia; sed potius merito censetur eam concedere iuxta capacitatem subiecti, ita ut remittatur saltem poena quae remitti potest, nempe poena peccatorum remissorum. Secus enim Indulgentiae plenariae plerumque nihil prodessent, cum raro fideles affectum omnem vel minimum erga quodlibet veniale exuant, ac sufficientem dolorem de omnibus venialibus ita concipiant, ut omnium remissionem consequantur. Hinc fieret, ut potiores essent Indulgentiae partiales quam plenariae, quod sensui communi repugnat. — S. Lig. l. 6. n. 534.

Nonnulli tamen docent, indulgentiam plenariam non concedi nisi *plenarie* seu *plenissime* sicuti aiunt, ita ut totum vel nullum effectum sortiri debeat. Sed haec sententia non apparet probabilis.

859. — **QUAER.** 4° *Quid intelligitur per Indulgentiam 10. vel 15. dierum, annorum, quadragenarum, etc.*

Resp. Intelligenda est, iuxta communem sententiam remissio tantae poenae, quanta olim remittebatur, vel remissa fuisset per poenitentiam canonicam eiusdem temporis. Sic. v. gr. per Indulgentiam septem annorum tanta remittitur poena, quanta remittebatur per poenitentiam septem annorum iuxta antiquos Canones iniungi solitam. — Quanti autem valuerint coram Deo poenitentiae canonicae, et quanti nunc valeant Indulgentiae partiales tot dierum vel annorum, nos omnino latet;

quia ignoramus qualem proportionem satisfactiones nostrae habeant cum poena peccatis nostris debita. — *Ita communiter.*

QUAER. 5° *An indulgentias lucretur, qui opus pro eis praescriptum non integre perficit?*

Resp. 1° *Neg.*, si partem operis notabilem omittat, ita ut secundum aestimationem moralem illud quoad substantiam non perficiat; quia simpliciter conditionibus requisitis satisfacere non censetur.

Resp. 2° *Secus*, si minimam partem praetermittat; quia tunc *moraliter* vel quoad *substantiam* censetur perfici opus praescriptum. Pars autem minima *respective* sumenda est. Sic in Rosario omissio unius *Pater* et *Ave* minima videtur; secus vero si quinque *Pater* et *Ave* requirantur, quia omissio quintae partis operis notabilis est. — Ita S. Ligorius, l. 6. n. 534., Voit n. 658., etc.

860. — QAER. 6° *An et quomodo Indulgentiae defunctis applicari possint?*

Resp. 1° Applicari possunt, si adsint duae conditiones sequentes: 1° ut tamquam illis *applicabiles* in Rescripto Pontificis specialiter concedantur; 2° ut adsit intentio talem applicationem faciendi. — *Ita omnes...* Suarez disp. 53. sect. 4.

Resp. 2° Indulgentia tamen nequit applicari defunctis per modum *absolutionis*, sed tantum per modum *suffragii*, nempe Deum deprecando ut benigne velit talem applicationem acceptare et animabus Purgatorii applicare. Ratio est, quia Pontifex iurisdictionem non habet in animas defunctorum. Hinc eas absolvere a poenis velut per sententiam non potest. Ita Lacroix n. 1336., Lugo disp. 27. n. 58.

861. — QAER. 7° *An indulgentia infallibiliter prosit animabus Purgatorii, quibus applicatur?*

Resp. *Controvertitur*. I^a SENTENTIA *affirm.* Ratio est, quia Christus dedit Ecclesiae potestatem infallibilem his verbis: *Quodcumque solveris...*, etc. Concessio autem Indulgentiae pro defunctis est vere actus clavium, cum procedat ab apostolica auctoritate; clavis autem semper aperit, positis debitis conditionibus: ergo Indulgentia est semper efficax et infallibilis tam pro defunctis quam pro vivis, modo adsint requisita. — Ita Suarez.

II^a SENTENTIA *negat.* Ratio est, quia nulla adest promissio divina, vi cuius Deus censeatur Indulgentiam oblatam certo acceptare. Hinc videtur eam tantum admittere pro suo beneplacito applicandam. Praeterea Ecclesia servat usum celebrandi per complures annos ac pro eisdem animabus Sacra, v. gr. anniversaria, etiam in altaribus privilegiatis, seu quibus inhaeret privilegium Indulgentiae plenariae. Inanis autem esset illa praxis, si statim in primo Saero illis applicato liberarentur. — S. Ligorius n. 534., Billuart, *Append.* art. 6.

Certum est autem, Indulgentias defunctis, saltem ut plurimum prodesset; secus enim inutile quid ageret Ecclesia eas illis applicando: quod sane absque impietate dici nequit.

862. — QAER. 8° *An applicatio specialis facienda sit certis animabus determinatis, vel generalis sufficiat?*

Resp. Sufficit applicatio generalis facta omnibus animabus in Purgatorio degentibus, quia suffragia sunt divisibilia, et proinde in omnes animas distribui possunt. Elucet aliunde ex praxi Ecclesiae, quae iubet Missas celebrari pro defunctis in genere praesertim die secunda novembris. Item quando fiunt collectae in Ecclesiis pro *animabus Purgatorii*, Missae inde celebrandae pro omnibus in genere applicari debent. Si autem quis velit restringere applicationem suam, tunc animas quasdam specialiter determinare debet. Pius est usus quo Indulgentiae animabus maiori auxilio indigentibus (3) applicentur. Caeterum quisque propriae devotioni indulgeat.

QAER. 9° *An requiratur status gratiae ad lucrendam Indulgentiam pro defunctis?*

Resp. Duplex est sententia probabilis:

I^a SENTENTIA *communior* (4) *affirm.*, quia nemo potest alteri applicare Indulgentiam, nisi eam prius suam fecerit; atqui Indulgentias suas facere nequit ille, qui in statu peccati mortalis versatur: ergo, etc. Hanc sententiam probabilior vocat S. Lig. l. 6. n. 534.

II^a SENTENTIA *negat*, quia opus ponitur tantum tanquam conditio, qua posita S. Pontifex applicat defuncto Indulgentiam, sive satisfactiones Christi et Sanctorum (5). — Billuart, Suarez, Navarrus, Toletus, Praepositus, etc.

(3) Operi cuilibet, quo animae purgatorii iuventur, pietas nunquam deest. Caeterum pietas magis elucere videtur, si servato ordine charitatis plus eorum animae iuventur, quibus ex quopiam titulo plus debemus.

(4) Sed Naldus (*Sum. V. Indulgentia* n. 7.) dicit *magis receptam* sententiam negativam; et qui hanc praeferunt, certe eam *probabilior* iudicant.

(5) Ex Toletis ratio est, quia causa satisfactionis, seu pretium poenarum non est opus illius, qui est in peccato, sed indulgentia ipsa et thesaurus meritorum Christi et Sanctorum. Illud autem opus particulare, per quod indulgentiae applicantur,

fit nomine Ecclesiae, in qua nunquam deest gratia. Exemplum prostat in eo, qui dat eleemosynam, et mittit illam per manus hominis existentis in peccato mortali; non enim perditur fructus eleemosynae ex eo, quod sit in peccato ille, qui exequitur opus. Vid. Diana (tom. 4. t. 5. res. 36.).

Oppones verba S. Alph. (lib. 6. n. 534. ad resol. 10. Busemb.) de prima sententia: *Haec verior mihi videtur cum Wigandt, quia nemo potest alteri applicare indulgentiam, nisi prius eam fecerit suam*. Porro cum S. Alphonsus *verior* aliquam sententiam dicit, *alteram iam probabilem non habet*.

Prima sententia ut tutior commendanda est. Quam maxime igitur inducendi sunt fideles, ut si quando noxae gravis se reos deprehendant, prius cum Deo reconciliari curent, quam pro aliis satisfacere satagent (6).

863. — QUAER. 10° *An requiratur CONFESSIO et ABSOLUTIO etiam pro venialibus ad lucrandas Indulgentias, quae conceduntur cum clausula: CONTRITIS ET CONFESSIS?*

Resp. 1° Certo requiritur *confessio* non obstante statu gratiae. Ratio est, quia etsi confessio tunc non sit necessaria ad remittenda peccata, requiritur tamen tanquam conditio, seu opus praescriptum. Constat ex Decreto S. Congr. Indulgentiarum a Clemente XIII. die 19. Maii 1759. Hinc ruit probabilitas sententiae oppositae, quae antea a multis theologis defendebatur. Confessio autem fieri potest in vigilia diei, qua lucranda est Indulgentia. Sic statuit eadem Congregatio. — V. S. Lig. n. 534. etc... Bouvier.

Resp. 2° Non requiritur autem absolutio. Patet ex recenti Declaratione S. Congregationis de Indulgentiis die 13. Decembris 1841. Vide opus P. Antonini Maurel, cui titulus: *Le Chrétien éclairé sur la nature et l'usage des Indulgences*, pag. 64. Quod opus a S. Congr. Indulg. speciali decreto approbatum fuit.

Resp. 1° S. Alphonsus hic non dixit, eam sententiam esse veriore, sed, haec verior mihi videtur; vox autem videtur est opinantis: et opinio dicit assensum cum prudenti formidine de opposito. 2° Nomina Toleti, Suarez, Navarri etc. (nam plures alios videsis allegatos apud Diana tum l. c., tum tom. 4. Tr. 1. res. 4. et 5.) efficere possunt, ut salva reverentia S. Doctori Alphonso debita, liceat absque temeritatis nota de hoc eiusdem iudicio, seu melius opinatione dubitare; praesertim vero quod rationi a Wigandt allatae auctores oppositae sententiae facile respondeant, *negando suppositum*, quasi scilicet in casu fideles indulgentiam prius pro se lucrentur seu suam faciant, quam deinde alteri cedant, seu applicent. Nam quod ipsa Ecclesia sic merita Christi ac Sanctorum applicet, et opus iniunctum fidelibus quaedam sit quasi conditio, inde etiam arguitur, quod nemo censuerit, in nostro esse arbitrio, indulgentias alteri

viventi applicare: cum tamen, si vere suas quis facit indulgentias, ratio non appareat, cur non possit alteri eas viventi cedere, aut cur ad applicandas defunctis indulgentias necessaria sit Ecclesiae auctoritas, quae auctoritas necessaria non est, ut defunctis satisfactorium meritum ieiuniorum, eleemosynarum, aut carnis macerationum etc. quisque applicet.

(6) Optima sane est cura efficiendi, ut fideles cum Deo reconciliantur. At cavendum simul, ne dum ratio istiusmodi ferventius, quam par sit, urgetur, effectus desiderio concionatoris plane contrarius sequatur, atque animae suffragiis plurimorum priventur. Contra inelamat Diana (l. c.): *Nemo excusatur, quando a Summo Pontifice applicatur aliqua indulgentia defunctis per modum suffragii, si hanc pro illis non sumant. Nam, ut dictum est, et iusti et peccatores illam pro defunctis obtinere possunt.*

864. — QUAER. 11° *An requiratur toties confessio, quoties lucranda est Indulgentia plenaria?*

Resp. 1° Non requiritur quoad omnes Indulgentias plenarias; sunt enim plures Indulgentiae, pro quibus lucrandis nulla requiritur confessio. Tales sunt Indulgentiae pro exercitio *Viae Crucis* concessae.

Resp. 2° Requiritur quoad plerasque Indulgentias plenarias. Evincitur ex Rescriptis plurium concessionum.

Attamen ex indulto speciali in perpetuum concesso, fideles qui *semel in hebdomada* confiteri solent, omnes Indulgentias plenarias in hebdomada occurrentes lucrari possunt (dummodo in statu gratiae permaneant). Sic ex Decreto Clementis XIII. 9 Septembris 1763.; et confirmatur etiam ex Decreto S. Congreg. Indulg. 13. Novembris 1841.

Imo Episcopi non pauci, praesertim in Gallia, obtinent a Curia Romana extensionem huius privilegii ad alteram hebdomadam, seu ad eos qui bis in mense confitentur.

Item ex decreto S. Cong. Ind. a Pio VII. approbato die 12. Iun. 1822. fideles qui singulis hebdomadis confiteri non solent, confessionem ad lucrandam Indulgentiam die festo necessariam, octo diebus ante festum facere possunt.

865. — QUAER. 12° *An quis possit eadem die DIVERSAS aut pluries EASDEM Indulgentias lucrari?*

Resp. 1° Quoad Indulgentias *diversas*, generatim eas possunt fideles lucrari, saltem si sint partiales et annexae operibus diversis, vel eisdem operibus, quae pluries in die repeti possunt. — *Ita communiter Theologi*, idque ex Ecclesiae et fidelium praxi confirmatur.

Resp. 2° Quoad Indulgentias *easdem*, id pendet a mente Pontificis Indulgentias elargientis. Unde ad litteras concessionis attendendum est; quae si nihil determinent, standum est interpretationi et praxi communi Ecclesiae.

Sic eodem die obtineri non possunt pluries indulgentiae *stationum*, seu *visitationis Ecclesiae*, ut constat ex Decreto S. Congr. Indulg. ab Innoc. XI. approbato. — Voit n. 653., Lacroix n. 1370. — E contrario lucrari licet pluries in die indulgentias plures annexas Rosario et singulis eius partibus, vel recitationi actuum Fidei, Spei et Charitatis... etc., quia in Rescripto Pontificis dicitur: *toties quoties*.

QUAER. 13° *An quis eodem actu, seu opere, plures Indulgentias lucrari queat?*

Resp. 1° *Afirm.*, si opus praescriptum repeti non possit, aut non soleat eodem die, ut *ieiunium*, *Communio* etc. et concurrant diversae Indulgentiae lucrandae, v. gr. Indulgentiae diversarum Confraternitatum, vel affixae diversis Ecclesiis, ex *diversis titulis*, et eodem die concessae.